

GIDA MADDELERİ İLE TEMASTA BULUNAN MADDE VE MALZEMELER TEBLİĞİ

Yayımlandığı R.Gazete: 22.04.2002-24734

GIDA MADDELERİ İLE TEMASTA BULUNAN MADDE VE MALZEMELER TEBLİĞİ

(Tebliğ No: 2002/32)

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, işleme, depolama, taşıma ve pazarlamasını sağlamak üzere bu madde ve malzemelerin özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Tebliğ, son hali ile gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri kapsar. Ayrıca bireysel kullanıma yönelik sunulan sular ile temasta bulunan madde ve malzemeler bu Tebliğ kapsamındadır.

Bunun yanı sıra, peynirlerde, hazırlanmış et ürünlerinde veya meyvelerde kaplama olarak kullanılan ve gıdanın bir bölümünü oluşturan ya da gıda ile birlikte tüketilebilen madde ve malzemeler, topluma veya bireye su tedarik etmek için projelendirilmiş sabit su sağlama üniteleri, antika madde ve malzemeler kapsam dışındadır.

Hukuki dayanak

Madde 3- Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği’ne göre hazırlanmıştır.

Malzeme özellikleri

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamındaki madde ve malzemelere ait özellikler aşağıda verilmiştir:

a) İyi üretim uygulamaları ile üretilmesi gereken madde ve malzemelerin normal veya olması muhtemel kullanım koşullarında madde ve malzemeyi oluşturan bileşenlerden gıda maddesine, insan sağlığı için tehlikeye yol açabilecek ve gıda maddesinin bileşiminde istenmeyen değişikliklere neden olabilecek, duyu özelliklerinde değişiklik yapabilecek miktarda geçiş olmamalıdır.

b) Bu Tebliğe ilave olarak Ek 1 de verilen madde ve malzemeler ile gerektiğinde madde ve malzeme grupları için ayrı Tebliğler düzenlenecektir. Bu Tebliğler;

- Kullanılmasına izin verilen bileşenleri,

- Bu bileşenlerin saflık kriterlerini,

- Madde ve malzemelerde kullanılan bileşenlerin ve/veya madde ve malzemelerin özel koşullarını,

- Bazı bileşenlerin veya bileşen gruplarının, gıda maddelerinin üzerinde veya içinde spesifik migrasyon limitlerini,

- Madde ve malzemeyi oluşturan bileşenlerin gıda maddesinin içindeki veya üzerindeki toplam migrasyon limitlerini,

- Eğer gerekiyorsa, madde ve malzemelerin ağız teması ile meydana gelebilecek zararlardan insan sağlığını korumak için önerileri,

GIDA MADDELERİ İLE TEMASTA BULUNAN MADDE VE MALZEMELER TEBLİĞİ

- İnsan sağlığının korunması ve gıda maddesinin yapısında meydana gelebilecek istenmeyen değişiklikler ile duyuşal özelliklerinde değişimlerin engellenmesi için gerekli kuralları,
 - Spesifik migrasyon limitleri, toplam migrasyon limitleri, insan sağlığının korunması ile ilgili kurallar, gıda maddesinde istenmeyen değişikliklerin önlenmesi için düzenlenen kuralların kontrol edilmesi için genel yöntemleri,
 - Yukarıda belirtilen tüm bilgilerin kontrol edilmesi amacı ile numune alma ve analiz metotları ile ilgili detaylı kuralları,
- kapsayacaktır.

c) Ek 1 de belirtilen ve ayrı Tebliğler ile disipline edilecek madde ve malzemeler için uygulanacak sağlık kriterleri Ek 2 de yer almaktadır.

Hijyen

Madde 5- Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıda Hijeni Bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak üretilmelidir.

Ambalajlama ve etiketleme - işaretleme

Madde 6- Bu Tebliğ kapsamında yer alan madde ve malzemelerin işaretlemeğinde uyulması gerekli kurallar aşağıda belirtilmiştir :

a) Kendi özel Tebliğinde herhangi farklı bir kural dahi olsa henüz gıda ile temasta bulunmamış fakat satışa sunulan madde ve malzemelerde,

i) "Gıda Kullanımı İçindir" ifadesinin veya

özel kullanımları için çorba kaşığı, kahve makinası, şarap şişesi gibi spesifik işaretlerin

bulunması,

ii) Gerektiğinde kullanımı ile ilgili gözlenen özel bir durum varsa belirtilmesi,

iii) Üretici veya işleyicinin veya yurtdışı ofislerinin, İsmi/ticari ismi ve adresi veya yetkili ofisi yada Onaylı ticari markasının bulunması, gereklidir.

b) Bu bölümün (a) bendinde verilen bilgiler dikkati çekecek şekilde okunabilir ve silinmez karakterde olmalıdır.

c) Madde ve malzemelerin pazarlaması sırasında,

i) Perakende satış aşamasında,

- Madde ve malzemelerin üzerinde ya da ambalaj üzerinde

- Madde veya malzemeye tutturulmuş etiket olarak ya da bu madde veya malzemenin ambalajı üzerinde

- Teknik sebeplerden dolayı üretim ya da pazarlama aşamasında etiket veya baskı yapılamadığı durumlarda, alıcının kolaylıkla görebileceği şekilde üretici ya da işleyicinin veya yurtdışı ofislerinin ismi veya ticari ismi, adresi ya da yetkili ofisi veya onaylı ticari markası bir not olarak yer almalıdır.

ii) Perakende satış dışındaki pazarlama aşamalarında,

GIDA MADDELERİ İLE TEMASTA BULUNAN MADDE VE MALZEMELER TEBLİĞİ

- Ürün tanıtım dokümanları veya
- Etiket veya ambalaj üzerinde veya
- Madde ve malzemenin üzerinde bulunmalıdır.

d) Doğası gereği gıda ile temasta bulunabilecek madde ve malzemelerde madde 6(a) bendinde verilen işaretlerin bulunması zorunlu değildir.

e) Tebliğin 4üncü maddesinin (a) bendinde belirtilen kriterleri taşıyan ve ilgili Tebliği bulunan veya bulunmayan ancak ulusal hükümleri mevcut olan madde ve malzemeler için de bu bölümün (a) bendinin (i) ve (ii) maddeleri geçerlidir.

f) Madde ve malzemelerin Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin ilgili Tebliğinde bulunan hükümleri sağladığına dair yazılı dokümanlar istenir.

g) Madde ve malzemelerin üzerindeki bilgiler alıcının kolayca anlayabileceği bir dilde veya birkaç uluslararası dilde yazılmalıdır.

Numune alma ve analiz metotları

Madde 7- Bu Tebliğde yer alan ürünlerin üretim hattından ve muhafaza deposundan numune alınmasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Numune Alma ve Analiz Metotları Bölümündeki kurallara uyulmalıdır. Numune, uluslararası kabul görmüş metotlarla analiz edilmelidir.

Avrupa Birliğine uyum

Madde 8 – Bu Tebliğ, 89/109/EEC sayılı “Gıda Maddeleri ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemeler ile İlgili Olarak Üye Ülkelerin Kanunlarının Uyumlaştırılması“ üzerine Komisyon Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tescil ve denetim

Madde 9 - Bu Tebliğde yer alan madde ve malzemeleri üreten ve satan işyerleri, tescil ve izin, ithalat, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

Madde 10 - Bu Tebliğe ait hükümlerin uygulanması 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca denetlenir.

Geçici Madde 1- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri 3 yıl içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu ürünleri üreten ve satan işyerleri hakkında 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 11- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

**GIDA MADDELERİ İLE TEMASTA BULUNAN MADDE VE MALZEMELER
TEBLİĞİ**

EK-1

Ayrı Tebliğleri Düzenlenecek Madde ve Malzemeler Listesi

- Cilalanmış ve kaplanmışlar da dahil olmak üzere plastikler
- Rejenere selüloz filmler
- Elastomer ve kauçuklar
- Kağıt ve mukavva
- Seramik
- Cam
- Metaller ve alaşımlar
- Mantarlar da dahil olmak üzere tahta
- Tekstil ürünleri
- Parafin vakslar ve mikrokristal vakslar

EK-2

Özel Tebliğlerde Uygulanan Sağlık Kriterleri

- 1- Gerektiğinde gıda ile temas eden madde ve malzemeler için bileşen pozitif listesi oluşturulur. Bir maddenin pozitif listeye dahil edilebilirliği; gıda maddelerine migrasyonu muhtemel olan bileşenlerin miktarı ve bileşenin toksisitesi göz önünde bulundurularak belirlenir.
- 2- Bir bileşenin pozitif listeye dahil olabilmesi için, bileşiminde yer aldığı madde veya malzemenin normal veya tahmin edilebilen kullanım koşulları altında, ilgili bileşenin insan sağlığını tehlikeye sokabilecek miktarda gıdaya migrasyonun olmaması gerekir.
- 3- İnsan sağlığının korunması açısından somut bir fayda sağlamadığı için bazı malzemelerde pozitif listenin oluşturulması uygun olmayabilir. Bu durumda bileşenlerden gıda maddesine insan sağlığı için tehlike oluşturabilecek geçişin önlenmesi için spesifik migrasyon limitlerinin oluşturulması gerekir. Bu bileşenler için de 1inci ve 2inci maddelerdeki kriterler uygulanır.
- 4- Tüm bileşenler yeni bilimsel veriler doğrulanmış veya var olan veriler yeniden değerlendirilmiş olsa da yeniden gözden geçirme ve yeniden belirleme çalışmalarına tabi tutulmalıdır.
- 5- Günlük kabul edilebilir alım veya günlük tolere edilebilir alım düzeyinin belirlendiği bazı bileşenlerde, bu alım düzeyinin aşılması için spesifik migrasyon limiti oluşturulmalıdır. Bir bileşen için bu tür bir spesifik migrasyon limiti oluşturulduğunda, bu bileşene diğer kaynaklardan gelebilecek etkiler de dikkate alınır.
- 6- Bazı durumlarda insan sağlığını güvence altına almak için bileşenin migrasyon limitleri yeterli olmayabilir. Bu tür durumlarda izlenecek yolun belirlenmesinde insan sağlığının korunması öncelik arz eder.